

- вибір теми дипломної роботи має визначатися власною зацікавленістю студента;

- тема дипломної роботи повинна відповідати місцю проходження студентом переддипломної практики для того, щоб можна було зібрати відповідний аналітичний матеріал за певний період часу, бажано за 5—10-річний період;

- робота з літературою передбачає опанування низки напрямів, які пов'язані з умінням підібрати літературу і обробити її, а також підготувати відповідний бібліографічний огляд. Це свідчить про вміння студента самостійно займатися науково-дослідною роботою, з одного боку, і, з іншого боку, дає можливість науковому керівникові оцінити хід написання дипломної магістерської роботи окремих студентом. Кількість і якість обробленої літератури свідчить про рівень підготовки студента до написання дипломної роботи;

- проходження переддипломної практики. База практики повинна відповідати профілю магістерської програми. Наприклад, якщо програма «Міжнародний інвестиційний менеджмент», то бажано, щоб студенти проходили переддипломну практику в фінансово-банківських та інших посередницьких установах. Бажано також, щоб ці установи були достатньо відомими і працювали на ринку фінансових послуг більше 5 років. У випадку, якщо перелічені вище установи працюють на ринку менше 5 років, в таку установу краще студентів не направляти для проходження практики;

- відвідування студентом бази практики і контроль наукового керівника за процесом проходження практики є дуже важливим насамперед тому, що це дає можливість оцінити, яким чином підбирається та аналізується аналітичний матеріал для дипломної роботи і як створюються умови для того, щоб студент зміг самостійно зробити і обґрунтувати свої власні висновки на підставі отриманих аналітичних даних.

С. В. Сагова, ст. викл. кафедри
обліку базової підготовки

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Економічна освіта в Україні набуває свого розвитку. За останні кілька десятків років виникли принципово інші, так звані активні, або активізаційні методи навчання, які дають змогу гармонізувати співвідношення аудиторного навчання під керівництвом

викладача, застосувати інформаційні технології та вдосконалити самостійну роботу студентів і разом з тим уміння працювати в колективі, творчий підхід до розв'язання проблем практичної діяльності.

Особливістю проведення практичних та семінарських занять з курсу «Фінансовий бухгалтерський облік» є те, що викладач строго прив'язаний до необхідності виконання студентами практичних навчальних завдань з усіх тем курсу в спеціальних «Робочих зошитах». Тому всі практичні та семінарські заняття розраховані на те, щоб викладач направляв і контролював виконання практичної роботи в «Робочих зошитах», а саме до перевірки записів та правильності бухгалтерських проводок по господарських операціях підприємства. Але, на мою думку, при виконання цієї роботи можна частково використати деякі активні методи навчання для підвищення ефективності роботи в аудиторії зі студентами та для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Найбільш придатними для використання я вважаю такі методи, як дискусії, ситуації, мінілекції, інсценізації, дидактичні ігри, малі групи.

Розглянемо на прикладі проведення семінарсько-практичного заняття з теми «Облік фінансових інвестицій» можливість використання активних методів навчання, а саме ділової гри. Мета: навчитися відображати на рахунках бухгалтерського обліку рух фінансових інвестицій (цінних паперів) та швидко приймати правильні рішення в ситуації, коли інформація, що надходить про об'єкт цих рішень, постійно змінюється. Аудиторія: студенти III курсу фінансово-економічного факультету КНЕУ. Послідовність проведення заняття:

Етап 1—5 хв. Викладач ознайомлює студентів з тим, що заняття з даної теми пройде у вигляді ділової гри, а саме: ми перенесемося на фондову біржу для того, щоб прийняти участь у процесі купівлі-продажу цінних паперів — акцій, облігацій.

Етап 2 — організаційний — 10 хв. Аудиторія розподіляється на 4 малі групи — 3 групи учасників та 1 група організаторів; кожна з трьох груп сідає в окремий ряд. У кожній малій групі вибирається посередник між групою покупців та продавцем — брокер. Усі прийняті рішення брокер повинен повідомляти «працівнику біржі» — тому з групи організаторів, хто вносить відповідні зміни в котируваннях акцій на умовному «електронному табло» (у нашому випадку на дошці) залежно від попиту та пропозиції на акції, які будуть учасниками біржового процесу. З групи організаторів виділяються три особи, які виконуватимуть функції

«Розрахункової палати» — здійснювати розрахунки щодо купівлі-продажу акцій кожною окремою підгрупою. Після закінчення торгів «Розрахункова палата» підбиває підсумки щодо найефективнішого використання коштів учасниками.

Етап 3—25 хв. Оголошуються початкові умови й починаються біржові торги.

Етап 4—5 хв. Підбиття підсумків торгів. Після закінчення торгів брокери висловлюють свою думку щодо найкращого вкладення коштів у ті чи інші цінні папери; члени «Розрахункової палати» роблять свої висновки щодо фінансових успіхів на біржі кожної з малих груп і оголошують переможця — групу, яка отримала найбільший прибуток.

Ця гра дає можливість учасникам навчитися складати власний портфель цінних паперів і відпрацювати механізм визначення прибутку від інвестиційної діяльності з урахуванням дохідності цінних паперів.

О. В. Самборський, канд. екон. наук,
доцент кафедри обліку базової підготовки

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ (на прикладі дисципліни «Облік міжнародних операцій»)

«...какой солдат не мечтает стать генералом»

О. Суворов

Постійне підвищення вимог до викладання навчального матеріалу з тих або інших дисциплін обумовлене потребами удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців. Цілий ряд викладених дисциплін мають спільну основу і направлені на розширення кругозору майбутніх спеціалістів, які мають бути не тільки і не стільки статистами (обліковцями), а фахівцями, які зможуть розкрити і вірно проаналізувати плановану чи фактичну операцію для надання керівникові пропозицій з фінансово-господарської операції.

Все це висуває нові принципи організації навчального процесу, що забезпечить певний рівень засвоєння знань студентів і дозволить їм орієнтуватися у вирі законодавчих, нормативних матеріалів на базі отриманих знань.

Хоча дисципліна «Облік міжнародних операцій» не є обов'язковою на деяких факультетах, але вивчення її допоможе оволоді-